

## Pratarmėlė

Nusišypsau prisiminęs eilutes iš Alfonso Maldonio man dedikuoto eilėraščio:

*Mes prošvaistė buvom pilkam debesy.  
Senatvė baisi ir jaunystė teisi.*

Nusišypsoti verčia data: eilėraštis parašytas 1965-aisiais, kai mudu buvome vos trisdešimt penkerių!

Turėjo praeiti dar daugiau kaip trisdešimt metų, kad turėčiau teisę knygoje „Vienuolynas“ (1998) prabilti jau apie tikrą senatvę, suvokčiau Tėvo Stanislovo žodžius: „Dievas kiekvienam žmogui duoda progos įstoti į vienuolyną. Tas amžinybės prieangis – senatvė – ir yra visų žmonių vienuolynas.“

Ta knyga sutikau savo septyniasdešimtmetį.

Niekad nemaniau, kad gyvensiu taip ilgai ir savo 90-mečiui parengsiu naują knygą.

Žinoma, kai eiles rašo tokio amžiaus poetas, jose senatvė – jau ne tik tema, o kažkas daugiau. Prašyčiau malonaus skaitytojo turėti omenyje šią aplinkybę. Ir suprasti, iš kur atsirado pirmojo skyriaus pavadinimas – „Pavargę žodžiai“.

Paaiškinsiu, kodėl man prireikė antrojo skyriaus, pavadinto „Posmai, virtę dainomis“.

Po rinktinės „Pėscias paukštis“ (2013), apimančios 1950–2012 metų laikotarpio kūrybą, eilėraščius rašiau vis rečiau ir rečiau, o ką parašęs – dėėjau į stalčių. Nemaniau, kad jų man dar prireiks. Juokavau: dabar viešajame gyvenime dalyvauju... nedalyvaudamas, už mane „dirba“ vis dar skambančios dainos pagal mano žodžius, ir netgi šiojį tokį honorarą atplukdo...

Šiai knygai atrinkau pluoštą man mielesnių dainų, tikėdamas, kad jos ir toliau „dirbs“ – kaip savotiška atsvara mano šiandieninei lyrikai.



P a v a r g e



# ž o d ž i a i

Nauji ir seniau  
parašyti neskelbti  
eilėraščiai

Kronikėlės



## Mano žodis

Mano žodis  
pavargo,  
nebeįstengia  
greitai lėkti.

Jis dabar sėdi  
drauge su manim  
ir stebi,  
kaip debesys lekia.

11

2004 m. gegužės 8 d.

## Laisvės svaigulys

Aš laisvas!  
Toks laisvas,  
net nežinau,  
ką veikti  
su savo laisve.

Esu paukštis,  
išleistas iš narvo.  
Lekiu dideliu dangumi,  
vis dar neapsisprendęs,  
kurion pusėn pasukti.

Kas ten,  
miglotuose toliuose,  
laukia manęs?  
Gal ir nusiųsiu sprandą,  
genamas vėjų,  
vis vien  
šauksiu padangėje:  
kaip gerai,  
kad esu laisvas!  
Pagaliau laisvas!



## Ars poetica

Ir dabar, senatvėje,  
pakartosiu,  
ką ir jaunystėje sakiau:  
man visai nesvarbu –  
patinku jums, ar ne.  
Man svarbu –  
ištarti žodžius,  
gimstančius gomuryje.  
Jų neištaręs –  
uždusčiau.

13

1996 m. rugpjūtis

## Seno žmogaus nutikimai

Vos atbudęs,  
paklausiau savęs:  
– Ką šiandien ketini daryti?  
– Ogi nieko!  
– Kaipgi taip – nieko?  
– Na, nueisiu aplankyti  
savo ažuolo Varnų kalne.  
Neatmenu, kada jį lankiau.  
– Ką dar veiksi?  
– Lauksiu vakaro.

## Vidur tuščio lauko

Kai tu,  
pasenęs, nuvargęs,  
stovi  
vidur tuščio lauko,  
pats tuščias,  
kaip išbyrėjusi varpa,  
supranti,  
koks andai buvai godus  
ir koks paikas,  
kai šaukei  
sau ir pasauliui:  
viskas  
arba nieko!

Dėl to paiko godumo  
ir jauteis nelaimingas  
jau tada,  
kai buvo tau dar toli  
ligi tikros nelaimės.

Dabar gi  
tyliai prašai:  
lentie,  
įberk man į delną  
bent aguonos grūdėlį.

2012 m. liepos 12 d.

## Pokalbiai su tylinčiu sūnumi

1.

Mano siela priešinasi  
tamsai. Na, o tu –  
ar nesi tamsa,  
pati kraupiausia?

Liūdna klausti to,  
kuris tyli. Kuo toliau,  
labiau vis tyli. Ir negirdi  
klausimų. Jokių!

Ir tik sapnuose, sūnau,  
vien tik juose,  
retkarčiais  
pasikalbi su manimi:  
kad neužmirščiau  
tavo balso.

2.

Mano siela priešinasi  
nevilčiai. Bando  
melstis. Susitaikyti  
su lemtimi. Ginasi  
nuo šmėklų. Uždega  
ant kapo žvakę.

Tuščios pastangos!

42

Žvakę užpučia vėjas.  
Šmėklos vėl puola mane.  
Niekai neįstengiu užmiršti  
didžiosios mūsų nelaimės.

Manyje  
tiek nevilties!  
Užteks  
visam  
likusiam gyvenimui

2012 m. sausis [2019 m. vasaris]

## Kreivųjų veidrodžių šaly

Kreivųjų veidrodžių šaly  
Savęs matyti negali,  
Tad nežinai, koks tu iš tikro.  
Nepasakys tau ir kiti,  
Jog tu ne tigras, o katė:  
Baidysis veidrodinio tigro!

43

Seniau tai buvo? Ar dabar?  
Ir nespėliok, žmogau! Nevark!

2012 m. liepos 28 d.

## Aš viską užmiršau...

Muzika Vytauto Kairiūkščio

Dainuoja Nomedas Kazlauskas

Aš viską, viską užmiršau  
Ir viską tau seniai atleidau.  
Sugrįžk, sugrįžk! Vardu pašauk!  
Tu vėl gyvensi pas mane.  
O jeigu ne, o jeigu ne –  
Tai susitikime... per klaidą...  
Aš viską tau seniai atleidau.  
Įsiliepsnojęs ilgesys  
Išdegino širdies kartėlį.  
Ir ašaros – lyg debesis –  
Nuplovė nuoskaudos šešėlį.  
Ir to prakeikto išdidumo  
Neliko nė mažiausio dūmo.  
Ir pykčio nuosėdos pradingo, –  
Paliko tik aistra audringa.



Aš taip myliu, aš taip myliu!  
Prieš šitą jausmą  
Meilė pirmutinė –  
Tik menkas aidas  
Tolimo griaustinio.  
Aš taip myliu, aš taip myliu,  
Kad, rodos, ir tavy galiu  
Uždegt didžiulę jausmo ugnį...  
Tik ta bedugnė, ta bedugnė...

119

Sugrįžk, sugrįžk!  
Vardu pašauk!  
Aš viską, viską užmiršau...

1953–1956

## Pėdsakai

Muzika Roberto Stanionio  
Dainuoja Egidijus Sipavičius

Ką matei ir ką jautei –  
Atminty palieka  
Tartum gilūs pėdsakai,  
Įminti į sniegą.

Tik nauja, smarki pūga  
Juos užlygint gali  
Ir pramint baltam lauke  
Naują, gilų kelią.

Štai pakyla viesulai,  
Blaško mano sielą.  
Kur žvelgiu – visur regiu  
Tavo veidą mielą.

Tu per šaltį ateini,  
Per didžiulę vėtrą.  
Ir atsineši širdy  
Šilumą ir giedrą.

Nebielika praeities,  
Po pusnim ji miega.  
Lygumom baltom švieži  
Pēdsakai atbēga.

1953-1956

# Sniegena

*Sigitai*

Muzika Vadimo Kamrazerio

Atlieka „Vairas“

Man artima  
Šėma žiema.  
Ir matinis padangės kupolas.  
Ir padūmavus toluma.  
Ir tyluma.  
Ir eglės kuplios.

122

Kaip lengva brist puriu sniegu,  
Kai iš paskos šešėlis neseka.  
Tik nesakyk, kad čia nyku, –  
Seniai išsiverčiu be pasakų.

Nereikia man ryškių spalvų.  
Atogrąžos nebevilioja.  
Ir saulės žirgeliu palvu  
Aš niekur niekad neišjoju.

Gal ir užmigčiau pusnyse,  
Daugiau nesutrikdytas niekieno...  
Bet suliepsnoja akyse  
Žiemos ugnis – raudona sniegena, –

Ir ima tirpt širdies ledai,  
Vėl ketinu tiek daug daryti...  
Ir kam, ir kam tu atskridai –  
Tokia ryški – šį blausų rytmetį?..

123

1962 m. sausio 7 d.

## Aš dar dainuosiu

Muzika Igorio Berino, Michailo Garberio  
Atlieka „Hiperbolė“

Aš dar dainuosiu,  
Nors balsas prikimo!  
Dainuosiu ir tąsyk –  
Būdamas nebyliu.  
Kito nėra man  
Pasirinkimo.  
Kainas turėjo  
Užmušti Abelį.

124

Aš dar dainuosiu.  
Gal mano dainos  
Pasiuks ir tave  
Pro žemės gaudesį.  
Tu juk žinai –  
Mano nuotaikos mainosi.  
Tu juk žinai –  
Manęs nesugaudysi.

Aš dar dainuosiu.  
Nes mano krūtinėj  
Kaupėsi dainos  
Tarytum debesys.  
Tegul tai bus –  
Liūtis be griaustinio, –  
Bet aš ir nesirengiu  
Nieko nustebinti.

125

Tik noriu suvilgyti  
Lūpas suskirdusias, –  
Tegul jos šį rytą  
Šypsotis ima!  
Ak, mano dainos,  
Kuždesiu virtusios!  
Ką gi man veikti,  
Jei balsas prikimo?

1962 m. lapkritis